

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/173/2023
Identifikačné číslo spisu: 6323200894
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6323200894.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky Čiernohronskej železnice, n. o., Čierny Balog, Hlavná 248/56, IČO: 31 908 811, zastúpenej TaylorWessing e/n/w/c advokáti s. r. o., Bratislava, Panenská 6, IČO: 35 905 832, proti protistrane Ing. B. W., L., Z. XXX/XXX, zastúpenému advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Dolný Kubín, Aleja slobody 1890/50, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v súčasnosti vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. BR-2C/21/2023 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 2C/21/2023), o dovolaní protistrany proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. augusta 2023 sp. zn. 14Co/72/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Navrhovateľka má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica, pracovisko Brezno (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) uznesením z 2. júna 2023 č. k. BR-2C/21/2023-180 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým vo výroku I. uložil žalovanému (správne má byť „protistrane“) povinnosť zdržať sa výkonu akýchkoľvek stavebných prác a činností, ako aj bezodkladne ukončiť všetky začaté a prebiehajúce stavebné práce a činnosti na pozemkoch v ňom bližšie špecifikovaných. Vo výroku II. uložil žalovanému povinnosť odstrániť plot na pozemkoch v ňom bližšie špecifikovaných. Vo výroku III. uložil žalovanému povinnosť odstrániť a vypratať všetky veci ním alebo treťou stranou pre neho alebo na základe jeho pokynu vnesené, umiestnené alebo akýmkoľvek spôsobom inštalované na pozemkoch v ňom bližšie špecifikovaných. Vo výroku IV. uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akejkoľvek činnosti, ktorou dochádza k poškodzovaniu telesa špeciálnej dráhy Čiernohronskej železnice a jej stavebných súčastí. Vo výroku V. uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akejkoľvek činnosti, ktorá ohrozuje alebo narúša prevádzku vlakovej dopravy na špeciálnej dráhe Čiernohronskej železnice, najmä je povinný zdržať sa pohybu po koľajisku špeciálnej dráhy Čiernohronskej železnice, umiestňovania akýchkoľvek predmetov na koľajisko špeciálnej dráhy Čiernohronskej železnice a je povinný zakázať pohyb stavebných a iných strojov a ich obsluhy po koľajisku špeciálnej dráhy Čiernohronskej železnice vo

vzdialenosti menšej ako 3 metre od osi krajnej koľaje po oboch stranách špeciálnej dráhy Čiernohronskej železnice. Vo výroku VI. uložil žalovanému povinnosť o povinnostiach podľa výrokov I. - V. výrokovej časti tohto uznesenia informovať všetkých svojich dodávateľov a iné tretie osoby ním poverené vykonávať akékoľvek stavebné alebo iné súvisiace činnosti na pozemkoch v ňom bližšie špecifikovaných. Vo výroku VII. uložil žalovanému povinnosť umožniť žalobkyni (správne má byť „navrhovateľke“) ničím nerušený výkon práv a povinností k dráhe Čiernohronskej železnice, ktoré má ako prevádzkovateľ tejto dráhy podľa platných právnych predpisov. Vo výroku VIII. uložil žalovanému povinnosť odstrániť akékoľvek prekážky a zábrany pred vstupom do stavby so súpisným č. XXXX, postavenej na pozemku v ňom bližšie špecifikovanom. Vo výroku IX. uložil žalovanému povinnosť zdržať sa obmedzovania nepretržitého a úplného prístupu žalobcu do stavby so súpisným č. XXXX, postavenej na pozemku v ňom bližšie špecifikovanom, ako aj ku celému obvodu tejto stavby. Vo výroku X. zvyšok návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a vo výroku XI. rozhodol, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o dodatočnom povolení stavby „Čierny Balog - manipulačné koľaje a výhybky“ bez projektovej dokumentácie a umiestnenej na pozemkoch v ňom bližšie špecifikovaných, vedeného Ministerstvom dopravy Slovenskej republiky pod č. XXXXX/XXXX/SŽDD. Zároveň vo výroku XII. priznal žalobkyni (správne má byť „navrhovateľke“) nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval, že z listinných dôkazov predložených navrhovateľom, navrhovateľ osvedčil, že mu ako prevádzkovateľovi špeciálnej dráhy Čiernohronskej železnice v úsekoch Chvatimech - Čierny Balog, Čierny Balog - Vydrovo a Čierny Balog - Dobroč na základe platného povolenia a licencie, udelených rozhodnutím Úradu pre reguláciu železničnej dopravy, Bratislava, č. j. XXXX/XXXX-ÚRŽD-Mh z 11. mája 2012, je protistranou, ktorá je vlastníkom nehnuteľností uvedených vo výrokovej časti rozhodnutia, cez ktoré taktiež vedie hlavná koľaj tejto špeciálnej dráhy a ktoré sa nachádzajú v areáli bývalej pily B., znemožňované spôsobom opísaným v podanom návrhu vykonávať prevádzkovú činnosť. V dôsledku navrhovateľom opísaného konania protistrany existuje dôvodná obava, že môže dôjsť k poškodeniu dráhy Čiernohronskej železnice pri realizovaní stavebnej činnosti, ale predovšetkým k ohrozeniu života a zdravia osôb prepravujúcich sa po dráhe Čiernohronskej železnice, strojvodcov či robotníkov vykonávajúcich práce pre žalovaného. Konanie žalovaného je nutné považovať za neprípustné a neakceptovateľné, ak len z titulu výkonu vlastníckeho práva k pozemkom, na ktorých sa nachádza dráha Čiernohronskej železnice a na základe vlastného presvedčenia o tom, že dráha Čiernohronskej železnice je čierna stavba či o tom, že žalobca nie je jej vlastníkom a nemá ani oprávnenie realizovať na nej prevádzkovú činnosť, zasiahol bezprostredne do dráhy Čiernohronskej železnice tým, že priamo do koľajiska umiestnil betónové panely.

1.2. Vzhľadom na to, že stavebnou činnosťou protistrany vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo poškodenia dráhy Čiernohronskej železnice, ktorá sa v súčasnosti považuje za pamiatkový fond, keďže Pamiatkový úrad SR verejnou vyhláškou č. PUSR-XXXX/XXXXX-X/XXXXXX/KIR zo dňa 10. decembra 2021 začal správne konanie vo veci vyhlásenia železnice - úseku Čiernohronskej lesnej železnice z Čierneho Balogu do Dobroča za národnú kultúrnu pamiatku, mal súd prvej inštancie za to, že existuje naliehavá potreba dočasne upraviť pomery medzi stranami v rozsahu stanovenom vo výrokovej časti rozhodnutia z dôvodu zamedzenia vzniku škody na dráhe Čiernohronskej železnice. Zároveň prihliadol na to, aby neodkladným opatrením v nariadenej časti nedošlo k neprimeranému zásahu do vlastníckeho práva protistrany.

1.3. V nadväznosti na vyjadrenie protistrany konštatoval, že posúdenie, či navrhovateľ nie/je vlastníkom dráhy Čiernohronskej železnice presahuje rámec dokazovania daný inštitútom neodkladného opatrenia. Vlastnícke právo k dráhe Čiernohronskej železnice je teda možné posúdiť len v konaní vo veci samej, nakoľko je potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie. Uvedené platí aj v prípade, ak má byť posúdený rozsah povolenia na prevádzkovanie špeciálnej dráhy či skutočnosť, či sa jedná o čiernu stavbu. Aj napriek tomu žalovaným doložené listinné dôkazy jednoznačne nepreukazujú, že by dráha Čiernohronskej železnice bola nepovolenou (čiernou) stavbou, nakoľko doposiaľ neexistuje právoplatné rozhodnutie žiadneho štátneho orgánu, ktoré by túto skutočnosť potvrdilo.

1.4. Prvoinštančný súd ďalej zdôraznil, že návrh navrhovateľa v časti, v ktorej žiadal súd o uloženie povinnosti protistrane zdržať sa akýchkoľvek zásahov do vlastníckych práv k špeciálnej dráhe Čiernohronskej železnice zamietol z dôvodu, že navrhovateľ nepredložil žiaden dôkaz o vlastníckom práve k dráhe Čiernohronskej železnice a ako sa javí aj z rozhodnutia ministra dopravy Slovenskej

republiky č. XXXXX/XXXX/SL/XXXXXX-M z 22. decembra 2022, otázka vlastníckeho práva k dráhe je v súčasnosti otázna.

1.5. Vo vzťahu k stanovenému časovému obmedzeniu trvania nariadeného neodkladného opatrenia, poukázal i na to, že predmetom dodatočného povolenia stavby je síce len časť pozemkov protistrany, no napriek tomu je významné z dôvodu riešenia otázky vlastníckeho práva k časti dráhy Čiernohronskej železnice a napokon aj otázky oprávnenosti/neoprávnenosti predmetnej stavby.

1.6. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Na odvolanie protistrany Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 4. augusta 2023 č. k. 14Co/72/2023-517 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu podaného odvolania zmenil podľa § 388 CSP tak, že vo výrokoch I. až IX. ponechal rozsah nariadeného neodkladného opatrenia s ohľadom na naplnenie zákonom kladených požiadaviek nezmenený a vo výroku XI. uložil žalobkyni (správne má byť „navrhovateľke“) povinnosť podať proti žalovanému (správne má byť „protistrane“) žalobu o určenie, že tu existuje právo žalobcu zodpovedajúce vecnému bremenu podľa § 4 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach viažuceho sa na pozemkoch bližšie špecifikovaných v tomto výroku, vo výlučnom vlastníctve žalovaného, a to v lehote 45 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia žalobcovi.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že tak ako zistil aj súd prvej inštancie, jednoznačne vyplýva, že označená protistrana je vlastníkom v návrhu špecifikovaných nehnuteľností nachádzajúcich sa v areáli bývalej pily B., cez ktoré vedie hlavná koľaj špeciálnej dráhy Čiernohronskej železnice. Na prevádzkovanie špeciálnej dráhy Čiernohronská železnica v úsekoch Chvatimech - Čierny Balog, Čierny Balog - Výdrovo a Čierny Balog - Dobroč bolo navrhovateľovi udelené povolenie, ako i licencia na poskytovanie dopravných služieb, a teda má právo na nerušený výkon práva na prevádzkovanie špeciálnej dráhy. V konaní bolo osvedčené, že protistrana svojou činnosťou znemožňuje navrhovateľovi vykonávať prevádzkovú činnosť, čím vzniká dôvodná obava, že môže dôjsť k poškodeniu dráhy Čiernohronskej železnice pri realizovaní stavebnej činnosti, ale najmä k ohrozeniu života a zdravia osôb prepravujúcich sa po dráhe Čiernohronskej železnice. Súčasne sa však vykazuje aj riziko vzniku poškodenia dráhy Čiernohronskej železnice, ktorá sa na základe vyhlášky Pamiatkového úradu SR č. PUSR-XXXX/XXXXX- X/XXXXXX/KIR z 10. decembra 2021 považuje za národnú pamiatku. Navrhovateľ teda preukázal i naplnenie ďalšieho predpokladu pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to podmienku bezodkladnosti.

2.2. V súvislosti s námietkou neexistencie nároku poskytujúcemu ochranu zdôraznil, že ak existuje stavebno-právna kontinuita predmetnej časti stavby dráhy so stavbou Čiernohronskej železnice, ktorá existovala minimálne od roku 1983 je potrebné s dôrazom na rešpektovanie zásady prezumpcie zákonnosti a správnosti individuálnych správnych aktov vychádzať z predpokladu, že účinky povolenia a licencie navrhovateľa na prevádzkovanie špeciálnej dráhy sa vzťahujú aj na dráhu nachádzajúcej sa na predmetných pozemkoch vo vlastníctve protistrany. So zreteľom na povahu a účel neodkladného opatrenia, je potrebné zastabilizovať právne vzťahy strán do času, kým sa v konaní vo veci samej s definitívnym výsledkom neuzavrie otázka existencie oprávnenosti navrhovateľa na prevádzkovanie špeciálnej dráhy cez pozemky protistrany. Odvolací súd bol názoru, že navrhovateľ v konaní osvedčil existenciu nároku, pričom miera osvedčenia existencie nároku zodpovedá aj rozsahu tzv. obmedzeného dokazovania súdu v rámci inštitútu neodkladných opatrení, ktorá je podmienená potrebou poskytnutia rýchlej a cielenej ochrany pred potrebou riadneho zistenia skutkového stavu ako vo veci samej.

2.3. Vo vzťahu k námietke arbitrárnosti a nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v súlade s režimom obmedzeného dokazovania mal dostatočne osvedčené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, rozhodol v medziach zákona a svoje závery v dostatočnej kvalite aj zdôvodnil, keď odôvodnenie napadnutého uznesenia stručne a jasne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia, a to aj nad rámec toho, čo zákon spravidla pri rozhodovaní o neodkladných opatreniach pripúšťa, keď sa protistrana vyjadrila k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia už v štádiu prvoinštančného konania (§ 329 ods. 1 veta prvá CSP „a contrario“), a ktorého procesnú obranu súd prvej inštancie pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení hodnotil.

2.4. Odvolací súd ďalej poukázal, že za dôvodnú považoval námietku potreby uloženia protistrane povinnosti v zmysle § 336 ods. 1 CSP. Vzhľadom na obsah návrhu na nariadenie neodkladného

opatrenia možno vyvodit', že dochádza k stretu práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu navrhovateľa s vlastníckym právom protistrany, pričom otázka existencie vecného bremena je sporná a súčasne rozhodná pre definitívne vyriešenie sporu, ktorý vyústil do potreby ochrany prostredníctvom nariadeného neodkladného opatrenia. Hoci súd prvej inštancie v napadnutom uznesení správne vyhodnotil, že otázka vlastníctva k dráhe, ako aj otázka rozsahu povolenia na prevádzkovanie dráhy presahujú rámec dokazovania daný inštitútom neodkladného opatrenia, následne v tomto smere rezignoval na potrebu uloženia povinnosti navrhovateľovi podať žalobu vo veci samej, keď mal za dostačujúce časové obmedzenie neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia konania o dodatočnom povolení stavby „Čierny Balog - manipulačné koľaje a výhybka“ vedenom Ministerstvom dopravy a výstavby SR, nakoľko v novom rozhodnutí sa má ministerstvo zaoberať i otázkou vlastníckeho práva k časti dráhy Čiernohronskej železnice a aj otázkou oprávnenosti stavby, s čím sa odvolací súd nemohol stotožniť a podotkol ako aj súd prvej inštancie, že predmetom konania o dodatočnom povolení stavby je len časť pozemkov žalovaného, pričom výsledok takéhoto konania ani nie je schopný docieľiť trvalé (meritórne) vyriešenie predmetného sporu medzi stranami.

2.5. V tejto súvislosti odvolací súd tiež poznamenal, že nakoľko nariadil povinnosť navrhovateľovi podať žalobu vo veci samej, došlo k založeniu procesného charakteru neodkladného opatrenia, ktoré je závislé od výsledku konania vo veci samej, a teda rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Z uvedeného dôvodu odvolací súd v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 CSP o trovách konania nerozhodol.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala protistrana (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP, ako i z § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) namietal v súvislosti s (i) nedostatkom riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa podľa názoru dovolateľa nevysporiadal so všetkými ním namietanými podstatnými a relevantnými argumentmi súvisiacimi s neosvedčením existencie nároku poskytujúcemu predbežnú ochranu, ako aj naliehavosťou potreby úpravy vzťahu neodkladným opatrením, (ii) nesprávnou interpretáciou a aplikáciou noriem upravujúcich inštitút neodkladného opatrenia na zistený skutkový stav, (iii) jednostranným vyhodnotením dôkazov v prospech navrhovateľa a (iv) neprihliadnutím na dôkazy predložené protistranou, čím sa jeho rozhodnutie javí ako arbitrárne, prekvapivé a materiálne nevykonateľné.

3.2. Nesprávne právne posúdenie (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) dovolateľ videl v odklone odvolacieho súdu od ustálenej judikatúry v právnom závere, podľa ktorého navrhovateľ preukázal existenciu všetkých podmienok a ich primeranosť na nariadenie neodkladného opatrenia v rozpore s obsahom spisu a vykonaným štetím. Podľa názoru dovolateľa mal odvolací súd túto právnu otázku v súlade s rozhodovaciu činnosťou odvolacieho súdu aj iných všeobecných súdov vyriešiť tak, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v tomto prípade splnené neboli a obmedzenie, vyplývajúce z navrhovaného neodkladného opatrenia, nezodpovedá požiadavke primeranosti. Záver prijatý odvolacím súdom je v príkrom rozpore s ustálenou judikatúrou odvolacieho súdu, a to napr. s právnou vetou uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 5Obo/36/2008 z 30. apríla 2008, podľa ktorej požiadavka primeranosti uloženej povinnosti zabezpečovanému nároku je nevyhnutným predpokladom zákonnosti neodkladného opatrenia. Zároveň videl nesprávne právne posúdenia (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) aj pri otázke, ktorá v rozhodovacej praxi ešte nebola vyriešená a ktorá sa týka právneho záveru, podľa ktorého platná právna úprava umožňuje súdu neodkladným opatrením uložiť vlastníckovi povinnosť odstrániť legálne postavenú stavbu nachádzajúcu sa na jeho pozemku. Podľa názoru dovolateľa mal odvolací súd správne túto otázku vyriešiť tak, že nie je možné neodkladným opatrením uložiť povinnosť protistrane odstrániť plot prostredníctvom neodkladného opatrenia, ktorý bol preukázateľne postavený v súlade so stavebným zákonom okrem iného i z dôvodu, že takýmto výrokom by došlo k prekročeniu zákonných limitov z hľadiska primeranosti neodkladného opatrenia a k zásahu do vlastníckeho práva žalovaného, ktoré je chránené podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3.3. Z uvedených dôvodov dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.4. Súčasne navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia odvolacieho súdu podľa § 444 ods. 1 CSP z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré videl v prípustnosti dovolacích dôvodov

preukazujúcich porušenie základných práv protistrany, ako i v predchádzaní vzniku škody súvisiacej s realizáciou nariadeného neodkladného opatrenia.

4. Navrhovateľka vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhla podané dovolanie protistrany ako neprípustné odmietnuť a návrh na odklad vykonateľnosti ako nedôvodný zamietnuť.

5. Pokiaľ ide o návrh protistrany na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 444 ods. 1 CSP), preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c) CSP). Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu (1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 4Cdo/209/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp.zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania (aj) z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP.

12. Už v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) najvyšší súd uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie

dovolatel'a o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

13. V danom prípade protistrana dovolaním napadla uznesenie, ktorým odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zmenil tak, že vo výrokoch I. až IX. ponechal rozsah nariadeného neodkladného opatrenia nezmenený a vo výroku XI. uložil navrhovateľke povinnosť v zmysle § 336 ods. 1 CSP podať určovací žalobu. Najvyšší súd už vo viacerých svojich skorších rozhodnutiach (por. 1Cdo/188/2017, 2Cdo/96/2017, 3Cdo/157/2017, 4Cdo/149/2017, 5Cdo/77/2017, 6Cdo/176/2017, 7Cdo/56/2018, 8Cdo/83/2017, 5Obdo/10/2018) dospel k záveru, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej len vtedy, ak sa konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bez toho, aby naň nadväzovala žaloba. Takéto rozhodnutie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej meritórnej ochrany vyžadujúcej ďalšie konanie o žalobou uplatnenom procesnom nároku, v ktorom sa vec vyrieši s konečnou platnosťou. Samotné neodkladné opatrenie tak konzumuje vec samu (stáva sa vecou samou). Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok stanovených § 325 ods. 1 CSP) a v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, ktoré nie sú a nemajú byť nasledované žalobou podľa § 336 ods. 1 CSP (t. j. pri ktorých absentuje bezprostredná väzba na konanie o procesnom nároku uplatnenom na základe žaloby a konanie sa končí samotným rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia).

14. V prejednávanej veci však nejde ani o jeden z vymenovaných prípadov. Zo znenia ustanovenia § 336 ods. 1 CSP vyplýva, že súd „môže“ vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi žalobnú povinnosť, keď dospeje k záveru, že nárok zabezpečený neodkladným opatrením vyžaduje ďalšie pokračovanie v konaní vo veci samej tak, ako je tomu i v danom prípade, v dôsledku čoho takéto rozhodnutie nadobúda charakter dočasnosti a provizórnosti. Uvedené podporuje i skutočnosť, že podľa zistení dovolacieho súdu, vyplývajúcich z vyjadrenia súdu prvej inštancie z 11. decembra 2023 si navrhovateľka splnila povinnosť uloženú výrokom X. napadnutého rozhodnutia, čím zanikol z procesného hľadiska rozdiel medzi neodkladným opatrením nariadeným pred a počas konania, a teda účinky trvania takto nariadeného neodkladného opatrenia sú závislé od výsledku konania vo veci samej. Len skutočnosť, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nebol podaný súčasne so žalobou, prípadne počas prebiehajúceho konania vo veci samej (tak ako to prezentoval dovolateľ), nespôsobuje, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení je následkom toho rozhodnutím vo veci samej, t. j. konečným rozhodnutím. Dokonca samotný charakter dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia nemusí vyplývať len zo súdom uloženou procesnou povinnosťou podať žalobu vo veci samej, ale aj z iného vymedzenia jeho dočasnosti a provizórnosti vyplývajúceho zo znenia enunciátu rozhodnutia, prípadne aj len zo samotného odôvodnenia rozhodnutia. Zároveň treba mať na zreteli, že na neodkladné opatrenia sa vzťahujú ustanovenia § 333 a nasl. CSP.

14.1. Dovolací súd preto vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že dovolaním protistrany nebolo napadnuté rozhodnutie vo veci samej.

15. V predmetnej veci pritom nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nakoľko súd prvej inštancie neodkladné opatrenie nariadil, t. j. vecne prejednal, vec teda nebola skončená z procesných dôvodov bez meritórneho prejednávania (napr. pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcu zastavenie konania alebo odmietnutie podania).

16. Dovolateľ namietal i dovolacie dôvody v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, dovolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola

vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP. Takým rozhodnutím je v zmysle § 357 písm. d) CSP tiež rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

16.1. Z uvedenej zákonnej dikcie možno vyvodit', že prípustnosť dovolania z dôvodov podľa § 421 CSP proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o odvolaní protistrany proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je vylúčená § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. d) CSP.

17. Podľa § 447 písm. c) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

18. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie protistrany smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému podľa § 420 a § 421 CSP nie je prípustné, a preto dovolanie odmietol (§ 447 písm. c) CSP) bez toho, aby sa zaoberal vecnou dôvodnosťou podaného dovolania.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.